

PORANNA

ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW

Nr. 7549

Lwów, środa 23 września 1925.

Rok XVI.

Echa tragedji w klasztorze Karmelitów.

Wielki bunt w więzieniu świętokrzyskiem.

1 dozorca i 6 więźniów zabitych, 11 rannych.

„Alfred“ moralny sprawca zbrodni Bottwina -- ujęty.

KWIATY NAD OTCHŁANIĄ.

Szarotki — te niezwykle powabne i rzadkie kwiatki górskie — rosną zazwyczaj na zawrotnych zboczach Alp, a zbieranie ich połączone jest z narażeniem życia i pochłonęło już szereg ofiar. Widzimy tu takiego śmiałka-zbieracza uczeplonego u jednego ze szczytów alpejskich.

Czechosłowacja chce rokować z Niemcami o pakt arbitrażowy.

Radość w Niemczech z powodu tej propozycji.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. 21 września. (Z) Z Berlina donoszą: Dziś rano oficjalny komunikat zawiadomił prasę, że w ciągu dnia wczorajszego poseł czechosłowacki oświadczył p. Stresemannowi, że rząd czeski gotów jest natychmiast rozpocząć z Niemcami bezpośrednie rokowania o zawarcie arbitrażowego układu między Czechosłowacją a Rzeszą.

Krok rządu czeskiego wywołuje w Berlinie ogromne wrażenie i wytwarza atmosferę triumfu. „Montpost“ widzi w wystąpieniu czeskim pierwsze posunięcie na drodze do „wschodniego paktu“, a Rada Min., która zbiera się dzisiaj dla rozpatrywania sprawy bezpieczeństwa zajmie się również wystąpieniem Czechosłowacji. Uchodzi za rzecz niewątpliwą, że czeska oferta rokowań zostanie przyjęta.

Czy już masz „RACO“ —

Szkoda, że nie rozumiesz własnego interesu.

Ogłoszenie.

Na placu wyścigowym w Warszawie odbędzie się dnia 5 października 1925 roku o godzinie 11:30 przed południem

Wielka doroczna licytacja

koni pełnej i pół krwi angielskiej Reprodukatorów, Matek stadnych, koni w treningu oraz roczniaków.

Zapisy po 10 zł. od konia przyjmuje Redakcja „JEZUZIEC i HODOWCA“, Warszawa, ulica Kra-cowskie Przedmieście Nr. 32 do 25 września r. b.

Doniosłe znaczenie uroczystości prawosławnych.

Autokefalia cerkwi prawosławnej w Polsce jest pierwszorzędem posunięciem politycznym.

(Korespondencja własna „Gazety Porannej”)

Warszawa, 22. września.

Dziwne uczucie ogarniało Polaków, mieszkańców b. zaboru rosyjskiego, kiedy w cerkwi metropolitańskiej św. Marii Magdaleny na Pradze oglądali uroczystość ogłoszenia autokefalji prawosławia w Polsce.

Zdawało im się, że śnia, gdy widzieli ministrów polskich na nabożeństwie prawosławnym i żołnierzy polskich, tworzących straż honorową prawosławnych dostojników duchownych; gdy słyszeli „Boże coś Polskę”, śpiewane przez chór cerkiewny i modły za Państwo Polskie pod bizantyńskimi kopułami...

Przywrócenie dawnego stanu,

Autokefalia cerkwi prawosławnej w Polsce, będąc nieuchronnym następstwem zmartwychwstania państwowości polskiej, jest równocześnie tylko przywróceniem dawnego stanu. Nie trzeba bowiem zapominać, że do końca XVII-go wieku kościół prawosławny w Polsce był niezależny od Moskwy, a metropolita ki-

W ten sposób prawosławie, które zarządów carskich w Warszawie i dzięki caratowi było symbolem, a zarazem najsroższym narzędziem ucisku i wynaradawiania, stało się w oswobodzonej Rzeczypospolitej jednym z równoprawionych wyznań, otoczonych troskliwą opieką Konstytucji. Jest to najwymowniejsze może świadectwo tradycyjnego liberalizmu polskiego i tolerancji, która nie pozwalała nam mścić się za męczeńską przeszłość na wyznaniu, które przestało być naszym straszliwym wrogiem i katem.

jowski stał na czele autokefjalnej cerkwi. Dopiero nieszczęśliwy pokój Grzymułtowskiego podporządkował ją patriarsze moskiewskiemu, czego zresztą nie uznał nigdy formalnie patriarchat konstantynopoliński, podobnie jak rząd turecki nie uznał rozbiórów Polski.

Odsunięcie się od Moskwy.

Dzisiejszy akt naprawia tedy błąd polityki Sobieskiego. Byłoby bowiem rzeczą niedopuszczalną, by prawosławie, które nie jest kościołem powszechnym, lecz tworzy szereg niezależnych cerkwi narodowych w granicach poszczególnych państw, było w Polsce, posiadającej tak znaczny procent obywateli prawosławnych, poddane patriachatu moskiewskiemu. Byłaby to nietylko anomalja, ale i poważne niebezpieczeństwo, gdyż — jak wiadomo — cerkiew rosyjską cechuje specjalnie zależność od władzy świeckiej. Tak było za czasów carskich, kiedy to car był głową prawosławia, tak jest i pod rządami Sowietów, które obecnie „Żywą Cerkiew” urządziły ściśle według własnych życzeń i sprawują nad nią ścisłą kontrolę. W takim stanie rzeczy zależność polskiej cerkwi prawo-

sławnej od patriarchy moskiewskiej spowodowałyby nieuchronnie pośrednią ingerencję Rosji w nasze sprawy państwowe. Stanowiłoby to niewątpliwie poważną przeszkodę w obustronnych usiłowaniach, zmierzających do ustalenia pokojowych i normalnych stosunków sąsiedzkich między Rosją a Polską.

Nie trudno więc zrozumieć konieczność autokefalji w obecnych stosunkach politycznych. Rozumieją ją wszystkie rozsądne elementy wśród ludności prawosławnej w Polsce. Wyrazicielem ich i pierwszym pionierem tej idei był śp. metropolita Jerzy, który śmiercią męczeńską przypłacił swą działalność. Są jeszcze bowiem — i to zarówno wśród bolszewików, jak i w kołach antysowieckiej emigracji — szowiniści rosyjscy, którzy zaciekle zwalczają autoke-

falję, nie mogąc widocznie pogodzić jeszcze z faktem niepodległości Polski. Uleczenie tych zaślepionych fanatyków trzeba pozostawić życiu i czasowi.

Nakoniec ma autokefalia inne nader doniosłe dla Państwa Pol-

skiego znaczenie. Przecinając ostatnie nici, mogące łączyć prawosławnych mieszkańców naszych Kresów z Rosją, zespalamy równocześnie jeszcze ściślej ziemię wschodnią z resztą Rzeczypospolitej. Obywatel prawosławny, porównując prześladowanie swej religii w Bolszewii z polską tolerancją i ojcowską opieką prawną, nie może nie wysnuć wniosków, które umocnią w nim przywiązanie do Państwa Polskiego. Jest to w procesie moralnego pozyskiwania sobie ludności kresowej moment niesłychanie ważny i z którego byłoby grzechem nie skorzystać.

Varsoviensis.

Głosowanie w Senacie nad poprawkami do reformy rolnej.

Warszawa, 21. września. (Tel. G. P.) Na poniedziałkowym posiedzeniu Senatu przystąpiono do głosowania nad poprawkami do ustawy o wykonaniu reformy rolnej. Sprawozdawca sen. Bielański oświadczył, się za przyjęciem wszystkich poprawek. Poddano pod głosowanie wniosek sen. Posnera o przyjęcie całej ustawy bez zmian. Sen. Stecki i Woźnicki pragnęli, aby uprzednio głosowano nad poprawkami. **Wniosek sen. Posnera odrzucono 60 głosami przeciw-**

ko 35. Głosowanie było zwykle wbrew wnioskowi sen. Czerkawskiego.

Warszawa, 21. wrześ. (Tel. G. P.) Dnia 21. bm. przed walnym posiedzeniem Senatu zebrał się konwent seniorów Senatu pod przewodnictwem Trąpczyńskiego, który postawił wniosek zmniejszenia dyjety sen. o 6 proc. Wniosek przyjęto za zgodą wszystkich klubów.

Kombinacje co do zmian w Rządzie nie są narazie aktualne.

Wszyscy czekają na zmianę sytuacji gosp. darczej.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 21. września. (Z.) Na terenie parlamentarnym rozpoczął się dziś z początkiem bież. tygodnia ożywiony ruch. Przedmiotem rozmów poza reformą rolną na dzisiejszym plenum posiedzenia Senatu jest **sytuacja gospodarcza państwa**. W wyniku poufnych narad przed kilku dniami w mieszkaniu Marszałka Sejmu między Premierem a przedstawicielami różnych ugrupowań politycznych, rozeszły się wieści, że **Premier zażąda daleko idących pełnomocnictw**, które będą potrzebne — jak już wczoraj donosiliśmy — do przeprowadzenia nowego aktu sanacji gospodarczej.

Na temat ewentualnych pełnomocnictw toczy się ożywiona dyskusja, w której przewijają się niejednokrotnie kombinacje **zmiany rządu i systemu polityki gospodarczej**. Większość ugrupowań z zimną krwią odradza **wysywanie poważniejszych zmian** na stanowiskach najbardziej odpowiedzialnych ministrów resortowych, wie-

rzając, że **jednak najbliższe tygodnie zmienią wewnętrzną sytuację gospodarczą** pod wpływem ważnych posunięć naszych na terenie międzynarodowym.

Min. Skrzyński konferował już po swoim powrocie kilkakrotnie z min. Stan. Grabskim i gen. Sikorskim. Sądzą, że wymiana myśli między tymi ministrami leży w interesie wyjaśnienia zapaływania na cały szereg kwestji, dotyczących mniejszości narodowych w Polsce z punktu widzenia zagranicy.

Drugą kwestją, która wywołała dziś duże wrażenie w Warszawie były pogłoski o mającej nastąpić nowej, tj. drugiej **emisji akcji Banku Polskiego**. Emisja ta według informacji z kół giełdowych byłaby umieszczona zagranicą. W kołach rządowych zapewniono Waszego korespondenta, że **kombinacje na ten temat nie mają żadnych podstaw**.

Konferencja w Lucernie zabroni Austrii prób połączenia się z Niemcami.

Tymczasem w Wiedniu odbywają się pangermańskie demonstracje.

Rzym, 21 września. (Tel. G. P.) „Messagero” donosi ze źródeł dobrze poinformowanych, że na konferencji w Lucernie większość oświadczyła się przeciwko połączeniu Austrii z Niemcami, co będzie miało szczególne znaczenie dla Włoch.

Wiedeń, 21 września. (Tel. G. P.) Na 27. bm. zapowiedziana jest na jednym z placów publicznych Wiednia manifestacja przeciwko traktatowi w Saint Germain i za połączeniem z Niemcami. Rezolucje w tej sprawie wcielone będą do memoriału, który ma być w gęzony wszystkim po tom państw obcych we Wiedniu. Memoriał ten ma podkreślić wolę ludności austriackiej, domagającej się przyłączenia Austrii do Niemiec.

Wschodni pakt gwarancyjny.

Rzekomy plan Cziczeryna:

Parwż, 21 września. (Tel. G. P.) Korespondent „New York Herald” donosi z Genewy, że dowiedział się z kół zbliżonych do Krassina, iż Rosja planuje pakt gwarancyjny z Polską i Rumunją. Dąże iem Cziczeryn będzie przyłączenie się do państw mocarstw zachodnich. Je li mu się to jednak nie uda, chce aby pakt zachodni wogóle uniemożliwić, przyczem liczy na ciche poparcie ze strony Polski i Czechosłowacji.

Gen. Wrangel likwiduje swą armję.

Belgrad, 21. września. (Tel. G. P.) a sam zamierza przesiedlić się do Brukseli. Gen. Wrangel rozwiązał sztab swej armji, oraz swe oddziały wojskowe,

Wielki bunt w więzieniu świętokrzyskiem.

Więźniowie zamordowali dozorcę, drugiego zaś oraz inspektora więzienia ciężko ranili. -- Rilkugodzinna walka ze zbuntowanymi. Atak na więzienie, -- 6 więźniów zabitych. 11 ciężko rannych.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21. września. (Z) Z Kielc donoszą: Wczoraj o godz. 9.30 rano 20 więźniów przebywających w więzieniu świętokrzyskiem dla przestępców kryminalnych w drodze do łaźni więziennej obezwładniło 2 dozorców i odebrało im rewolwery. Więźniowie zaopatrzeni w rewolwery wpadli do kancelarii, gdzie było

20 karabinów i większa ilość amunicji. Rozdzielwszy między siebie te karabiny, zbuntowani więźniowie rozpoczęli

zdobycie więzienia. Ciężko ranili inspektora więzienia, p. Tkaczyńskiego i jednego z dozorców, drugiego dozorcę zabili. Po krótkiej walce zbuntowani więźniowie przerwali połączenia telefoniczne z Kielcami oraz opanowali wieżę obserwacyjną

w więzieniu. Po dokonaniu tego zbuntowani przypuścili

szturm na cele, w których rozlokowanych jest 400 przestępców kryminalnych. W planie zbuntowanych leżało uwolnienie 400 więźniów, poczem wszyscy mieli przedostać się przez mury okalające więzienie i uciec.

Dozorcy więzienia starali się w tym czasie opanować sytuację, a przede wszystkim nawiązać kontakt z województwem, aby nie dopuścić do wydostania się reszty więźniów z cel. Walka trwała

połtora godziny. O godz. 12 udało się wreszcie dozorcóm zawiadomić o wypadku województwo. Jeszcze jedna

straszna godzina walki, i wreszcie o 1 popołudniu nadeszły wielkie posiłki. Mianowicie zjawił się wojewoda Manteuffel i komendant policji wojewódzkiej insp. Barwicz z 50 policjantami. W momencie, kiedy przybyła policja, zbuntowani opanowali już prawie cele więzienne. Dozorcy zdołali nie dopuścić do otwarcia cel, w których znajduje się około 400 więźni. Wojewoda Manteuffel i insp. Barwicz rozpoczęli ze zbuntowanymi

POLSKA NA KONGRESIE DZIECKA W GENEWIE.

Genewa, 22. września.

Na Kongresie poświęconym sprawom dziecka, jako mowcy generalni z Polski przemawiali: Prezes sądu najw. prof. A. Mo gilnicki, prof. Groer ze Lwowa i wicedyrektor polsko-amer. Komitetu Pomocy Dzieciom dr. M. Gromski. Kongres uchwalił szereg b. ważnych wniosków. Należy żałować, że nie było oficjalnego przedstawiciela rządu polskiego i wobec tego Polska pozostała bez głosu (gdy nawet rząd Chin i Guatemali przysłał swych delegatów). Gdańsk również miał przedstawiciela oficjalnego, a w dziale: „Ukraina” widniało nazwisko p. M. N. Ga(?) delegata Tow. opieki nad młodzieżą we Lwowie.

układy, nie chcąc dopuścić do dalszego rozlewu krwi. Układy te trwały do 5 popołudniu, nie dały wszakże rezultatów. Wówczas insp. Barwicz zarządził

atak na więzienie. Po kilkunastu minutach policja opanowała sytuację, wkroczyła do zabudowań więziennych, gdzie

stwierdzono, że 6 więźniów jest zabitych, a 11 ciężko rannych. Ze strony policji rannych było 2 posterunkowych: Bełtikowski i Trzcina. Około godz. 6.30 przybył na miejsce sędzia śledczy i podprokurator sądu okręgowego w Kielcach, przystępując natychmiast do śledztwa.

Echa strasznej zbrodni w klasztorze OO. Karmelitów.

Komisja sądowo-lekarska skłania na miejscu zbrodni. — Morderca okazuje skruchę i wciąż płacze. — Współczucie dla obłąkanego.

Lwów, 22. września.

(—) Sprawa krwawej tragedji w klasztorze OO. Karmelitów, o czem obszernie doniosła wczoraj „Gazeta Poranna”, wywołała łatwo zrozumiałe poruszenie w szerokich sferach naszego miasta oraz na całej prowincji, skąd w ciągu wczorajszej nocy redakcję naszą zasypywano niezliczoną ilością zapytań w tej sprawie. Śledztwo policyjne, które trwało w niedzielę do późnej nocy oraz przez cały dzień wczorajszy nie zostało jeszcze wyczerpane i prawdopodobnie dopiero dzisiaj po południu po spisaniu doniesienia do Prokuraturji morderca zostanie odstawiony do Sądu. Na miejscu krwawej zbrodni zjawiała się wczoraj przed południem

Komisja sądowo-lekarska celem przeprowadzenia sekcji zwłok, zaś funkcjonariusze policyjni dokonali zdjęć sytuacyjnych.

Ponadto przeprowadzono rewizję

w celi Kopacza, gdzie z biurka i szaf zabrano ołbrzymią korespondencję, dokumenty, fotografie itp., które są obecnie przedmiotem badań.

Mordercę umieszczono w celi nr. 0. Jak stwierdzono obłąkany zbrodniarz przez cały dzień wczorajszy

okazywał skruchę, objawiając to ustawicznym płaczem. Raz jeszcze należy podkreślić, że mętne, zawikłane zeznania Andrzeja Kopacza, wyrażane w długich, a zwolna cedzonych okresach frazeologicznych, świadczą niezbicie, iż człowiek ten, który nie umie jasno i konkretnie podać motywu swego szaleńczego kroku, jest

człowiekiem anormalnym, to też po zapoznaniu się z istotnym stanem sprawy w szerokich sferach ludności zrodziło się pewnego rodzaju współczucie dla obłąkanego człowieka, który w nieświadomości popełnił tak ohydny zbrodnie.

Morderca stanie przed sądem przysięgłych.

Karę odcierpi w klasztorze.

Jak się dowiadujemy, morderca stanie przed sądem przysięgłych, a w myśl konkordatu jako osoba duchowna, odbędzie karę po myśli wskazań

władz kościelnych, to znaczy, że karę odcierpi w miejscu wskazanem przez właściwego arcybiskupa.

Anormalny wygląd mordercy.

Kapelusz naciśnięty na oczy, wzrok zawieszony w ziemię.

Jak nas informują ze sfer zbliżonych do duchowieństwa, Andrzej Kopacz swoim dziwnym i anormalnym zachowaniem się, stale zwracał uwagę braci zakonnych, którzy z czasem przyzwyczaili się do niego i przestali się dziwić, zwłaszcza, że nie dawał

powodu do bliższego zajmowania się nim. Szczególnie uderzał jego wygląd zewnętrzny. Kopacz nosił zawsze kapelusz głęboko osadzony na ozołe, tak, że prawie zakrywał mu oczy i w czasie rozmowy stale wzrok miał skierowany ku ziemi.

Kim był śp. ks. Idec?

Zasługi zamordowanego kapelana.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 21. września. (Z.) Korespondent Wasz dowiaduje się z kurji biskupiej w Warszawie, że śp. ks. Idec na początku wojny należał w charakterze kapelana wojskowego do wojska austriackiego i był odkomenderowany jako taki do oddziałów wojskowych w Bośni. Następnie wysłany

był na front włoski, gdzie przebywał aż do chwili załamania się tego frontu w r. 1918, śp. ks. Idec zgłosił się do wojska polskiego, otrzymując nominację na kapelana w Jarosławiu. Wkrótce potem został kapelanem w armji gen. Iwaszkiewicza, a następnie dziekanem armji gen. Hallera.

Min. Skrzyński wygłosi exposé,

(Telefonem od naszego korespondenta). Warszawa, 21. września. (Z.) Korespondent Wasz dowiaduje się, że w najbliższych dniach należy oczekiwać inicjatywy ze strony min. Skrzyńskiego dla zwołania posiedzenia komisji sejmowej dla spraw zagranicznych, na którym min. Skrzyński przedstawi sferom sejmowym polski punkt widzenia w sprawach polityki międzynarodowej i paktu bezpieczeństwa.

NIEMCY SZYKANUJĄ FRANC. LOTNIKA

Paryż, 21. września. (Tel. G. P.) Dzienniki donoszą, że władze niemieckie nałożyły na lotnika francuskiego Costena 126.000 franków kary pod pozorem, że na znalezionych przy nim mapach wyknięta była droga, wskazująca o zamiarze przelotu nad Niemcami.

Poczem ks. Idec otrzymał nominację na podpułkownika i odznaczony został krzyżem walecznych. Po ukończeniu wojny ks. Idec objął stanowisko dziekana w DOK. Lublin, które piastował do ostatnich dni. Kurja biskupia otrzymała dzisiaj jeszcze szczegółowe wiadomości ze Lwowa.

Śp. ks. Idec przeczuwał śmierć?

Przyjechawszy ostatnim razem do Lwowa przed kilku dniami w rozmowie z ks. przeorem Brniakiem oświadczył:

„Mam wrażenie, że niedługo mnie coś spotka i że umrę”, przyczem dodał, by w tym wypadku ks. Brniak wziął sobie jego walizę z całą zawartością.

POGRZEB OFIARY.

Pogrzeb śp. ks. Jana Ideca, dziekana WP., szeffa duszpasterstwa D. O. K. Lublin, odbędzie się jutro we środę o godz. 3 popoł. ze szpitala załogi przy ul. Łyczakowskiej, na cmentarz Łyczakowski.

WSTRZĄSAJĄCE WRAŻENIE W LUBLINIE.

Warszawa, 21. września. (Z.) Z Lublina donoszą, że wiadomość o zamordowaniu ks. Ideca wywołała w Lublinie wstrząsające wrażenie. Zamordowany bowiem był bardzo popularnym i cenionym kapelanem. Odznaczał się koleżeńskością, to mu zjednało dużo sympatii wśród podwładnych i otoczenia. Na wiadomość o morderstwie wyjechało do Lwowa kilku księży z Lublina, aby zająć się pogrzebem zamordowanego.

WRAŻENIE W STOLICY.

Warszawa, 21. września. (Z.) W stolicy wiadomość o ponurej zbrodni w lwowskim klasztorze OO. Karmelitów odbiła się echem zgrozy i boleści. Dzienniki warszawskie niesłusznie przypominają sprawę krwawego Macocha, a to może z tego powodu, że na razie brak jest oświetleń zbrodni lwowskiej w świetle urzędowań. Dzienniki donoszą, że w kilku kościołach odbyły się modły.

NIE BĘDZIE REDUKCJI W PKO.

(Telefonem od naszego korespondenta.)
Warszawa, 21. września. (Z.) W sobotę w PKO. odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Rady nadzorczej, w której brał udział po dłuższej nieobecności prezes PKO. p. Linde. Omawiana była sprawa zamierzonej w PKO. redukcji personalnej. Po rozpatrzeniu wniosków ostatecznie zdecydowano o redukcji nie podejmować.

PREMIERA

22/9 1925.

KTO ZABIŁ

wstrząsający dramat współczesny w 7 aktach.

BETTY COMPSON kreuje główną rolę.

„APOLLO“

Moralny sprawca zbrodni Bottwina komunista „Alfred“ — został aresztowany.

Jest on synem właścicielki sklepu z ul. Gródeckiej. — Wielki popłoch wśród komunistów lwowskich.

Lwów 22. września.

Echa ponurej zbrodni na osobie śp. Cechnowskiego, popełnionej przez Naftalego Bottwina, która wstrząsnęła opinią całej Polski, w dalszym ciągu stanowi temat dochodzeń sądowych, które zdążają do

ujęcia współwinnych tej strasznej zbrodni, a może nawet głównych winowajców, oraz wyświetlenia ich roli w tej hańbiwej aferze.

Jak nasi Czytelnicy sobie przypominają tak w toku dochodzeń policyjno-sądowych, jak podczas rozprawy przed sądem doraźnym, Bottwin zeznał, że zbrodni dokonał z polecenia

niejakiego Alfreda.

który przedstawiając się Bottwinowi jako delegat komitetu wykonawczego K. P. R. P. z Warszawy imieniem tego komitetu **poleciał Bottwinowi wykonanie wyroku**, wydanego na osobę śp. Cechnowskiego.

Już w toku dochodzeń przeciwko Bottwinowi, jak również w toku procesu policja oraz władze sądowe bardzo energicznie toczyły dochodzenia celem ujęcia owego „Alfreda“. Dniem i nocą trwające śledztwo w tej sprawie niestety nie dało pozytywnych wyników. Dopiero onegdaj policja polityczna po ciężkich i męczących wywiadach ustaliła, że osobnikiem tym, ukrywającym się pod pseudonimem „Alfred“ jest znany komunista

Ignacy Berkowicz.

syn właścicielki sklepu galanteryjnego przy ul. Gródeckiej.

Berkowicz mimo swego młodego wieku, liczy bowiem 19 lat, ma za sobą bardzo

bogata przeszłość

komunistyczną. Uczęszczając do gimnazjum w Krakowie w VII. kl. został wykluczony za obrazę religii, popełnioną w klasie podczas nauki. Od tej chwili przeszedł jawnie do partii komunistycznej na terenie krakowskim, której oddał wielkie usługi. Stamtąd przeniósł

się do Lwowa i w tutejszej partii komunistycznej zajmował wybitniejsze stanowisko, odgrywając w morderstwie śp. Cechnowskiego obok Bottwina

drugą główną rolę.

Na wiadomość o jego aresztowaniu i odstawieniu go do sądu do dyspozycji sędziego Januszewskiego, wśród komunistów lwowskich wybuchła silna konsternacja, która ujawniła się w zdenerwowaniu tych sfer, oraz w dążeniu za wszelką cenę do wydobycia go na wolność.

Co mówi Nemo:**Nie zabijaj!**

Napróżno Mojżesz kuł w twardym granicie
To najważniejsze ze wszystkich przykazań,
Napróżno Chrystus złożył swoje życie,
Aby odkupić świat z grzechu pomazań.

Napróżno miłość zstąpiła na ziemię
I w każdym bliźnim dzieli swoje serce:
W każdym człowieku jakaś bestja drzemie
A gdy się zbudzi — rodzą się morderce.

Straszna zbrodnia w czasie żydowskich świąt przy ulicy Weteranów.

Inwalida Löwenthal nożem zamordował młodego dentystę Spillera w czasie kłótni o „noworoczne“ przekleństwa.

Lwów, 22. września.

(—) Lokatorzy realności przy ul. Weteranów 3, byli wczoraj świadkami niezwykłe

ponurego zajścia,

wywołanego przez dwie zamieszkałe tam rodziny. Zajście to, które zrazu miało charakter zwykłej scysji sąsiedzkiej, przeszło następnie w ostre stadium i przemieniło się w bójkę, **zakończoną tragicznie** dla jednego z uczestników.

Oto w realności wyżej wymienionej między innymi lokatorami mieszkają: Ryszard Löwenthal, inwalida wojenny z żoną Regina, oraz Ludwik Spiller, technik-dentysta z matką Regina i siostrą. Rodzina Spillerów pochodzi z Rumunii i od kilku dopiero lat mieszka we Lwowie. Z tytułu swej obcokrajowości, Spillerowie byli **nie lubiani przez współlokatorów** i często stawali się ofiarą ich naigrawań i szykan. W szczególności wywiązały się

silny antagonizm

między Löwenthalami i Spillerami, następstwem którego były **ustawiczne kłótnie, wzajemne obelgi itp.**

Kryzys nastąpił wczoraj po południu około godz. 3 i miał dość **oryginalne podłoże.**

Mianowicie Löwenthalowa spotkała się na podwórzu Spillerową, z okazji świąt Nowego Roku żydowskiego, miał życzeń, obsypała ją **stkiem przekleństw**, życząc jej i dzieciom **wszystkiego najgorszego.**

Te noworoczne przekleństwa do żywego oburzyły Spillerową. Ze łzami w oczach wróciła do mieszkania i opowiedziała to dzieciom. Obecny wówczas syn jej Ludwik zbiegł na dół a spotkawszy sam już męża Löwenthalowej, Ryszarda, wszczął z nim kłótnię. Löwenthal nagle nożem, który na razie jeszcze niewiadomo skąd znalazł się w jego ręku, **począł masakrować Spillera,**

Abd-el-Krim prosi o pokój?

Jest ranny i złożył dowództwo.

Wiedeń, 21. września. (Tel. G. P.) „Neue Fr. Presse“ donosi z Madrytu, że do Rabat przybył tajny wysłannik Abd-el-Krima z listem do sultana.

Paryż, 21. września. (Tel. G. P.) Pisma donoszą, że dowództwo nad armią Riffów, w zastępstwie Abd-el-Krima, który został ranny, obejmą jego brat i wuj.

**STANY ZJ. ODWOŁAŁY SWYCH
LOTNIKÓW Z MAROKKA.**

Paryż, 21. września. (Tel. G. P.) „Matin“ donosi, że lotnicy amerykańscy, którzy zgłosili się jako ochotnicy na front marokkański celem niesienia pomocy Francji, musieli zaprzestać swej akcji przeciwko Kabyłom na życzenie władz amerykańskich, które upatrują w tej akcji naruszenie ustaw St. Zjedn. Lotnikom amerykańskim grozi utrata obywatelstwa amerykańskiego na wypadek dalszego podjęcia akcji przeciw Kabyłom.

**RADIOAPARATY BOLSZEWICKIE
PODŚLUCHUJĄ NAS.**

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 21. września. (Z.) Z Wilna donoszą: Z Pogranicza donoszą, że władze sowieckie poleciły sowieckiej strażnicy granicznej **urządzić radioaparaty podsłuchowe na każdej strażnicy bolszewickiej.** Aparaty te są najnowszej konstrukcji, urządzenie ich pozwala na **przejmowanie najbliższych nawet fal głosu.**

TAJEMNICZE SAMOBÓJSTWO UCZNI.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 21. września. (Z.) Dziś o g. 1 po północy na ławce w parku Ujazdowskim popełnił samobójstwo jakiś młodzieniec w czapce uczniowskiej. Nieszczęśliwego przewieziono niezwłocznie do szpitala św. Rocha, gdzie nie odzyskawszy przytomności zmarł. Przy denacie nie znaleziono żadnych dokumentów.

ZGON SYNA DARWINA.

Warszawa, 21. września. (Z.) Z Londynu donoszą: Uczony angielski sir Franciszek Darwin, syn i współpracownik sławnego Darwina zmarł w Cambridge.

ZŁOTO W PÓLN. WŁOSZECH.

Wiedeń, 21. września. (Tel. G. P.) Donoszą z Rzymu, że w okolicy Palanzo nad Lago Maggiore odkryto w kwarcu złożo złota.

Budżet Polski na r. 1926.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 21. września. (Z.) Dowiadujemy się, że budżet państwowy na przyszły rok osiągnie kwotę około 1.900 milionów złotych.

POSEŁ PERSKI W WARSZAWIE.

Warszawa, 21. wrześ. (Tel. G. P.) Dnia 21. bm. przybył do Belwederu poseł perski Assad Khan, który złożył Prezydentowi Rzpltej listy uwierzytelniające.

PRZYPIŹYW OBCEJ WALUTY.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 21. września. (Z.) Wzrost naszego wywozu spowodował przyływ waluty obcej do kraju. Oprócz tego wielu importerów zwłaszcza niemieckich **rzuciło na rynek polski tysiące dolarów** w celu wykorzystania chwilowej niżki naszej waluty i zaopatrzenia się w nią.

TYLKO 500 SŁÓW.

Paryż, 21. września. (Tel. G. P.) „Chicago Tribune“ dowiaduje się, że projekt paktu gwarancyjnego, który zostanie przedłożony na najbliższej konferencji jest krótki i składa się tylko z 500 słów.

Tragedja życiowa i dziwny splot losów śp. Kornelli i Filasiewicza.

Roledzy od najmłodszych lat nie czuli wzajemnej sympatii. -- Dwa przeciwnie bieguny starły się na wspólnym podłożu: miłości do kobiety. -- Spotkanie na cmentarzu naprzeciw grobowca rodziny X.

Lwów, 22. września.

Śp. Kornella znał się z Filasiewiczem od 5 roku życia. Uczęszczali razem — jak już pisaliśmy — do

„Goguś“ i „urwis“.

Śp. Kornella układny, wykwintnie ubrany, uważał się od dzieciństwa za wyższego od otaczających go i dzięki swojemu izolującemu się od kolegów zachowaniu, nie był popularny w szkole. W przeciwieństwie do Kornelli Filasiewicz był od lat dziecinnych **lobuzem i urwisem**, nie szanującym ubrania, zawsze wysmarowany atramentem, z nieobciętymi paznokciami. Przechodząc w słotną porę przez ulicę wybierał miejsca, gdzie największe błoto, w zimie brodził przez śnieg największy.

Kierownictwo szkoły ludowej im. św. Józefa wystawiło mu następujący atest: „Co do zdolności należał do uczniów lepszych. Natomiast był lekko-

szkoły prywatnej im. Józefa przy ul. Lelewela. Już jako malcy stanowili **wzajemne przeciwieństwo pod każdym względem.**

myślny, **zuchwały, kłamca i intrygant.** W czasie lekcji zachowywał się niegrzecznie, wskutek czego był ciężarem klasy. Karany za wybryki, wśród których często bywały małe szachrajstwa, obiecywał zawsze poprawę.

Jasne jest, że stanowiąc tak rażące pod każdym względem przeciwieństwo, **nie czuli już w chłopięcych latach do siebie szczególniejszej sympatii.** W 3 klasie rozeszli się.

Jak podaliśmy już, w r. 1914 tuż przed wojną, wyjechał śp. Kornella, jako **stypendysta do „Teresianum“.** Środowisko, jakie tam znalazł, było jakby dla niego stworzone.

„Złoty młodzian“ bez pieniędzy.

W r. 1919, po rozpadnięciu się Austrii, wróciwszy do Lwowa, był, dzięki wrodzonym skłonnościom i ciele roletniemu pobytowi wśród arystokratycznej młodzieży „Teresianum“ **skóńczonym typem „złotego młodzieńca“**, niemającego jednak pieniędzy. Nie miał ich i Filasiewicz, który w tym czasie był już w trudach wojennych zahartowanym 16-letnim żołnierzem.

Spotkali się we Lwowie po kilkuletnim niewidzeniu i wskutek jeszcze bardziej rozbieżnych cech wewnętrznych i zewnętrznych bynajmniej do siebie nie lgnęli. Trzymali się z daleka, nie zajmując się wzajemnie swoimi osobami. Drogi ich byłyby się może nigdy nie zeszły, gdyby fatum nie zaprowadziło było śp. Kornelli w **jesieni r. 1923 do Mikuliczyna.** Tu poznał mianowicie śp. Kornella pannę X., której rodzice mieli w Mikuliczynie wille.

Rywalizacja o kobietę źródłem niechęci.

Wytworny, woniejący i patrzący na otaczających z wyższością i lekceważeniem Kornella, spotykał się z gwałtownym, nie dbającym o wygląd zewnętrzny „lewicowcem“ — Filasiewiczem **na woskowanej posadzce salonu pp. X.**

Widok Kornelli, jego zachowanie się, drażniły Filasiewicza. Czuł, że w oczach kobiet traci przy Kornelli. Nie mógł mu dorównać ani szykiem, ani sposobem trzymania. Nie próbował

nawet z nim pod tym względem rywalizować. **Składając przed nim broń, począł go nienawidzić.** Była to nienawiść „proletariusza“ do „arystokraty“. Filasiewicz zdawał sobie w zupełności sprawę ze swojej „niższości“ i upośledzenia i począł brnąć, nadrabiając pozę. Jawnie, często przy Kornelli, wyrażał się z odrazą o złotej młodzieży, próżniakach, wystawiających na krawężnikach ul. Akademickiej.

„Takiego pajaca powiesiłbym na drzewku!...“

— Ja jestem czerwony! wołał głośno.

— Takiego pajaca powiesiłbym na drzewku — mówił z nieukrywana nie

chęcią o Kornelli, którego nazywał „złotym bubkiem“.

Charakterystyczne jest wyrażenie się Filasiewicza o Kornelli w policji,

już po zamordowaniu śp. Kornelli.

— Siebie stawiałem zawsze **spolecznie wyżej od Kornelli, uważałem**

się za bardziej wartościowego od niego. Pod względem stosunków rodzinnych jestem co najmniej na równi z nim.

Fatum, które sprawiło, że ci dwaj ludzie, znajomi sobie od dzieciństwa, nie mający niczego wspólnego ze sobą, spotykali się w ogólnie szanowanym domu p. X., nie przestało snąć ani na chwilę kierować ich krokami. Dziwny zaiste jest fakt, iż **cmentarna ławeczka, na której nastąpiło tragiczne rozwiązanie dramatu, znajduje się tuż naprzeciwko grobowca familijnego pp. X.,** na którym ongiś złożony napis, dziś pokryty mchem i zasłonięty krzewami, z alei jest niewidoczny... Jest faktem stwierdzonym, że ani śp. Kornella, ani Filasiewicz nie wiedzieli wogóle, iż na cmentarzu Łyczakowskim znajduje się grobowiec pp. X.

Uczony -- ofiarą kryzysu bankowego. Tragiczne samobójstwo prof. Wojdy.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21. września. (Z) Dzisiaj w południe rozeszła się wiadomość o **tragicznej śmierci profesora warszawskiego Uniwersytetu inż. Aleksandra Wojdy.** — Prof. Wojda liczył lat 67 i stał się ofiarą kryzysu Banku dla handlu i przemysłu. Dzisiaj nad ranem **popęłił samobójstwo** wystrzałem z rewolweru.

Dochodzenia policyjne wykazują, że prof. Wojda pieniądze na przyrządy naukowe w sumie 28 tys. zł., będące własnością Uniwersytetu, złożył na rachunek w Banku dla handlu i przem. W o-

statnich dniach trawił się w ciągłym niepokoju, czy pieniądze te będą uratowane i czy Uniwersytet nie poniesie straty, względnie czy z tego powodu nie wynikną osobiste przykrości.

Kilkakrotnie prof. Wojda starał się pieniądze te wydobyć z Banku, a gdy usiłowania te pozostały bez skutku, wrażliwy etycznie prof. Wojda doszedł do takiego stopnia zdenerwowania, że jedyne wyjście znalazł w samobójstwie. **Strzał był śmiertelny.** Pomimo pomocy lekarskiej desperat zakończył wkrótce życie.

Wład. Mickiewicz napisał pamiętniki.

Ukazane się ich oczekiwane jest jako sensacja.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21 września (Z) Nasza literatura pamiętnikarska wzbogacić się niebawem do ument u pierwszorędnej wagi. Będą to pamiętniki Władysława Mickiewicza, **których pierwszy tom już się drukuje.** Syn wielkiego poety miał w chwili zgo u ojca lat 17. W pamiętnikach swych podaje niewielki, nowych szczegółów do życiorysu Adama. Zresztą wyczerpał je wszystkie w im czterotomowym dziele o ojcu. Ale zato w ciągu swego dłużej życia brał niezwykle czynny

udział w pracy polskiej emigracji w Francji i Włoszech oraz w życiu francuskim. Gromadził skrupulatnie dokumenty bardzo ważne i poufne. O ogłoszenie ich wzbudzi niemal sensację. Wład. Mickiewicz pomimo sędziwego wieku — ma dziś 87 lat — zdumiewa wszystkich fenomenalną pamięcią. Przyjaciele oddawna usiłowali go namówić do pisania pamiętników. Wreszcie czcigodny p. Władysław uległ namowom i od kilku lat opacowuje swoje notatki, listy i manuskrypty.

Sytuacja w bankach lwowskich nie przedstawia się zastraszająco.

Lwów 22. września.

Sytuacja na rynku bankowym we Lwowie jest, według zasięgniętych przez nas informacji niezmienną. Wkłady w bankach od tygodnia są bardzo wycofywane, zwłaszcza wkłady dolarowe. **Nie jest to jednak sytuacja zastraszająca,** gdyż w Krakowie wymawiają więcej wkładów. Popyt na kredyt b. utrudniony zresztą, wzmagają się. W stosunkowo mniejszym kłopotcie i niezłej sytuacji są: Powsz. Bank Związkowy, Warsz. Bank Dyskontowy, Bank Gosp. Krajowego, Powsz. Bank Kredytowy, Akc. Bank Hipoteczny. Co do redyskonta w Banku Polskim, to po ostatniej restrykcji, która

miała miejsce przed miesiącem, nie zaszły żadne zmiany na gorsze.

SPRZEDAŻ AKCYJ BANKU MAŁOPOLSKIEGO

Jak się dowiadujemy, pakiet 40-proc. akcji Banku Małopolskiego został odstąpiony przez dotychczasowego posiadacza Sp. Akc. „Tehate“ wiedeńskiemu bankowi Boden-Credit-Anstalt“.

Z BANKU DLA HANDLU I PRZEMYSŁU.

Walne zebranie akcjonariuszy tego banku, zwołane na 19. bm. zostało odłożone. Data ma być wyznaczona w przyszłym tygodniu.

Morderca Chrzanowskiego hrabia Ronikier jak upiór, błąkał się po nocach na cmentarzu. Co robił hr. Ronikier w Salzburgu?

Salzburg, we wrześniu.

ics). Dziennik „Salzburgerzeitung” zamieszcza ciekawe wiadomości o głośnym w swoim czasie hr. Bogdanie Ronikierze, przeciwko któremu ponowny proces o zamordowanie siostrzeńca Chrzanowskiego odbył się w niedługim czasie w Warszawie.

Jak wiadomo, morderstwo to popełnione zostało w iście niesłychanie zagadkowych okolicznościach jeszcze w r. 1913. Za czasów rządów rosyjskich został hr. Ronikier skazany na 20 lat więzienia. Ułaskawiony przez gubernatora Beselera, wyjechał hr. Ronikier do Salzburga.

Władze polskie nie uznały amnestji i zażądały od Austrii wydania go. Hr. Ronikier używał wszelkich sposobów, ażeby nie wrócić do Polski. Popułnił nawet szereg nadużyć, aby zostać zasadzonym w Austrii i siedzieć w więzieniu salzburskim. W rezultacie — jak w swoim czasie donosiliśmy — wydano go w ręce władz polskich.

NADESZŁANE.

OPERATOR

Dr. MAKS JONAS

powrócił i ordynuje jak dawniej
Akademicka II. parter. 5414

SPECJALISTA chorób wenerycznych
Dr. SCHWARZ i skórnych oraz
kosmetyki były
Sekundar. szpit. państw. Lwów, Słowackiego 4 naprzeciw gł. poczty. Leczenie plam, brodawek, włosów elektrolyza i LAMPA KWARCOWA. Tel. 16-61 5171 powrócił.

Ettingera Balsam na odciski

usuwa radykalnie bez bólu uporczywe nagniotki i zgrubiałe naskórki
Skład i wyrób: 3032

Apteka M. Ettingera
Lwów, pl. Gołuchowskich.

FEJLETON „GAZ. POR.” z d. 23. IX. 1925.

A. AWERCZENKO.

Pan komisarz.

HUMORESKA.

Nie macie państwo pojęcia, jak wszechstronna i rozległa jest wiedza i działalność rosyjskiego komisarza policji. Chcecie się dowiedzieć? Proszę pójść do kancelarji i przysłuchiwać się pół godzinki.

Pan komisarz siedzi przy zapisanym do pokłowy arkuszu papieru, unosi głowę i pyta podług pewnej metody:

— Czego potrzeba pani?

— Skradli mi samowar, batiuszka.

— A gdzie miałas wówczas oczy?

Pan komisarz wie, że jego pytanie niczem innym nie jest tylko przewlekaniem sprawy, którą przeprowadzić musi z urzędu.

— Jesteś gapa!

— O! co! Pobiegłam do kramu coś kupić, a ten pies wszedł, wylał wodę, wysypał węgle i goń go po świecie...

— Czy wiesz, że to był „on”? Może była „ona”.

Kucharka poprawiła chustkę na głowie,

Otóż redakcja „Salzburgerzeitung” znajduje się obok starego cmentarzyska, a redaktor pisma, wracając często późną nocą do domu, widywał hr. Ronikiera, błąkającego się jak upiór pod murami cmentarza; na odgłos kroków znikał jak mara, by znów z ciemnego zakrętu uliczki zabłąkać się pod mur cmentarny...

Hr. Ronikier zajmował się wiele literaturą i był autorem wielu powieści. Motywy zbrodni, popełnionej na własnym siostrzeńcu, nie zostały nigdy wyjaśnione. Hrabia-upiór wybrał sobie po zwolnieniu go z więzienia na siedzibę Salzburg, będący miastem grobów i cmentarzy...

Uposażenia naszej służby powietrznej.

Dodatki miesięczne wynoszą od 25 do 100 procent uposażenia.

Lwów, 22. września.

(y). Dziennik Rozkazów Min. Spr. Wojsk. ogłasza nowelę do ustawy o dodatkach aeronautycznych i premjach lotniczych. W wymiarach miesięcznych dodatki te przedstawiają się następująco:

Do I. kategorii, do której należą piloci oraz strzelcy wojsk lotniczych, stosowany jest mnożnik dla oficerów i szeregowych 100 proc. uposażenia. Do II. kategorii (obserwatorzy) 50 proc. uposażenia, do III. kategorii (kontrolerzy

techniczni w fabrykach i warsztatach lotniczych, uczniowie, oficerowie techniczni, radiotelegrafisci, fotografowie, którzy odbywają loty na płatawcach), stosowany jest mnożnik 50 proc. uposażenia. Do kategorii IV. (obserwatorowie balonów na wleżwi i sterowcowych, oraz wymienieni w kat. III. specjalisci, dokonujący wzlotów na balonach 30 proc. uposażenia. Wreszcie do kategorii V. (uczniowie kursów balonowych) 25 proc. uposażenia służbowego.

Apostoł trzeciego testamentu.

Duch święty zstąpił na ziemię, aby uczynić Niemców narodem wybranym.

Wiedeń, we wrześniu.

(jp.). W uroczych górach alpejskich pojawił się nowy apostoł, który głosi przyjście

trzeciego Królestwa Bożego na ziemi. Nowy wysłannik boży nazywa się Oswald i zanim duch święty w niego wstąpił, trudnił się pasaniem bydła na podniebnych halach. Teraz zbiera dokoła siebie uczniów i wraz z nimi przebiega wsie i miasta, głosząc dobrą nowinę.

Według nauki apostoła Oswalda, świat dotychczas nie zrozu-

mał należycie Mojżesza i Chrystusa, dlatego Duch święty musiał zejść na ziemię, aby ufundować 3-ci testament, który ma być dopełnieniem Zakonu Moïszeszowego i Chrystusowego.

Duch święty zaś wcielił się w Oswalda, na co dowodem są stygmaty

na jego czaszce, pod postacią czerwonych plam, które apostoł ukazuje ludowi.

Nadto każda góra nosi znaki, wypisane ręką Bożą, świadczące o posłannictwie Oswalda, zaś

— Hm... chciałem zapytać się, czy pan żąda odszkodowania?

— Jak żądać odszkodowania? Czasem wilgoć może spowodować reumatyzm, który może kosztować i tysiąc rubli...

Nudna przerwa.

— Gdzie pan byłes właściwie, gdy mieszkanie wynajmowano?

— Ależ powiedziałem, że było suche.

— Dobrze... Podaj pan adres. Przyjdę i rzecz zbadam na miejscu...

— Czego sobie pan życzysz?

— Panie komisarzu. Nie zrozumiesz tego, ale ja w ostatnim czasie nie mam w cięle nerwów... Prawdopodobnie damie w średnim wieku brak było tak samo nerwów, jak panu komisarzowi, który sięgnął po papier, a później obie ręce uniósł w górę i zapytał?

— Czy pani masz kogo w podejrzeniu?

— Literalnie wszystkie nerwy. A w nocy nie wytrzymam. Ucieknę.

— Cóż takiego?

— Duchy... Wszyscy zgadzają się w tem, że to duchy. Ktoś stuka, mówi, a o północy powstaje takie wycie, że rozum tracimy...

— Czemu pani temu nie przeszkodziłaś zaraz na początku?

— Ja? Cóż miałam uczynić?

— Czy pani ma kogo w podejrzeniu?

przyjście jego

w 20-tym wieku.

kiędy nieprawość się rozmnóży, zostało przepowiedziane w „Księgach Sybilli”, które jak wiadomo, niestety zaginęły. Do spełnienia swojego posłannictwa potrzebuje apostoł tylko

uznanie arcybiskupa,

a wtedy szczęśliwość zapanuje na ziemi, wszystkim bezrobotnym będzie dana praca, znikna choroba i dolegliwości, a naród niemiecki stanie się nowym narodem wybranym, a niemiecka mowa świętą mową świata.

Ten dosyć naiwny mistyk po-ciąga za sobą liczne rzesze ludności wiejskiej — tylko niewierną policją stoi na przeszkodzie utworzeniu tej nowej armji zbawienia i rozpędza pobożne zgromadzenie, podciągając apostoła pod nędzny paragraf o zaburzeniu porządku publicznego.

NADESZŁANE.

LOSY I. KLASY

Państwowej Loterii klasowej są do nabycia w „**NADZIEJI**”
Lwów, Sykstuska 6.

Polska Loteria Państw. jest najkorzystniejsza.

GŁÓWNA WYGRANA 400.000 zł.

co drugi los wygrywa.

Ciągnięcie już 14. i 15. października.

Ceny: Cały los zł. 40.—, połówka zł. 20.—, ćwiartka zł. 10.—.

Zamówienia z prowincji załatwia się odwrotną pocztą. 5422

Karta zamówień wystarczy.

w tem miejscu wyciąć i przesać nam w liście.

Karta zamówień P.

„Nadzieja”, Lwów, Sykstuska 6. Zamawiam — losów całych po zł. 40, — połówek po zł. 20, — ćwiartek po zł. 10.

Należytość złotych — uiszczyć po otrzymaniu losów białym biletami P. K. O. przez firmę mi przesyłam.

Imię i nazwisko

Adres

— Nikogo. Mam przekonanie, że to duchy. Słysz, jak coś chodzi, mówi, stuka...

— Ileż jest tych duchów?

— Skąd mam wiedzieć? — Prawdopodobnie jeden.

— Pani powiadasz, że rozmawiają... Jak duch ma mówić sam ze sobą?

— Powinieneś pan o tem lepiej wiedzieć...

Pan komisarz dysponuje niewielkiem kwantem wiedzy o spirytyzmie, atoli jako przedstawiciel władzy nie pozwala duchom drwić ze siebie i oświadcza w tonie przekonywującym:

— Musi ich być więcej. Inaczej być nie może. Rzecz zbadamy i winnych ukarujemy przykładnie. Proszę o adres... Czego ty sobie życzysz?

— Panie komisarzu, umarła mi matka...

— Czy masz kogo w podej... hm... niech jej Bóg da niebo. Na co umarła?

— Bóg tam wie. Miała około stu lat i od trzech lat nie mogła opuszczać łóżka.

— Dlaczego nie dawałaś baczności? — pyta pan komisarz po raz setny...

— Czegoż pan sobie życzysz? Proszę zdjąć cylinder. Tu jest urząd... Wywróciśz mi ręką atrament. Po co tu sięgasz?...

— Panie komisarzu, tak mi nudno na świecie...

Walka o tanią książkę szkolną.

Jak „Grafia” zjadła „Książnicę” i co z tego wynikło. — Niezastężeni ale szczęśliwi zagarnęli owoce pracy zacnych lecz nieporadnych. — A książka szkolna wskutek tego drożeje...

Lwów, 22. września.

Omówiliśmy poprzednio układ stosunków w „Książnicy” zarówno majątkowych, jak i, że tak powiem, ideowych — z kolei należy rozpatrzyć, jak do takiego przemianowania dojść mogło, bo obrót rzeczy był istotnie dość ciekawy i bardzo znamienity.

W tym celu małe spojrzenie wstecz, w bardzo niedaleką przeszłość.

Parę niewielkich ulic dzieliło świeżo narodzoną „Książnicę T. N. S. W.”, jako samoistny twór prawn-handlowy, upodobniony bardzo do kooperatywy, a będący niepełnie będący nią, z istotną kooperatywą drukarzy „Grafia”. „Grafia” dzwigała się z upadku, w jaki pogrążyła ją wojna i mobilizacja. Jej ówczesny kierownik St. Olański, zwykły drukarz wprawdzie, ale zato zawołany kooperatysta, skwapliwie od rodzin zmobilizowanych drukarzy, a będących udziałowcami „Grafii”, skupywał udziały, innych wygrzał (L. Barszczyński), sam coraz silniej opanowując, rzecz jasna, w imię kooperatywnych haseł, całą drukarenkę. Jednocześnie zabiegał o pracę dla drukarni swej gdzie się dało, a głównie w „Książnicy”. Drukował wprawdzie za soloną opłatą — ale jako zawołany kooperatysta — chciał współpracować w jak największym zakresie z instytucją o pokrewnym charakterze. Nie dziw: idea musiała rodzić takie, a nie inne pragnienie.

Losy „Książnicy” i „Grafii” zaczynały się coraz bardziej zacieśniać i splecać. Wspólny krąg interesów pokrewnych i bliskich łączył instytucje i ludzi.

„Książnica” wydawała, a „Grafia” drukowała, porastając bardzo szybko w piórka. Rychło wydobyła się z długów, niebawem nabyła maszyny inroligatorskie, by „Książnicy” ułatwić produkcję, potem już wspólnymi funduszami „Grafia” i „Książnica” nabyły dom przy ul. Czarneckiego 12. Potem „Grafia” nabyła jeszcze jedną drukarnię (Twa Ludowego), „Książnica” znowu założyła księgarnię sortymentową w Warszawie i tak dalej i

— Nudno? Pij pan mniej. Czy przychodzisz z donosem?
— Z donosem? — Donoszę władzy, że mi nudno.
— Idź pan do domu i prześpij się...
— Co? Ja pragnę rozrywki.
— Idź pan do kina. Za dwie godziny będzie otwarte.
— Oł, rada, której posłucham. Merci. Merci. Władza zawsze doradzić umie. Pozwól pan, że na razie tu spocznę.
— Proszę, ale zachowaj się spokojnie... Czego pan sobie życzy?
— Żona mi uciekła...
— Czemu pan jej nie pilnowałeś?
— Czy można kobiety dopilnować?
— Masz pan kogo w podejrzeniu?
— Nie potrzeba mieć nikogo w podejrzeniu. Uciekła z kapitanem Percowem.
— Dobrze. Czego pan sobie życzy?
Pan komisarz zwrócił się do mnie, siedzącego od godziny na podartej kanapie i przysłuchującego się dialogom.
— Pragnąłbym mieć temat...
— Temat?
— Temat do powieści.
— Czemu pan nie uważałeś lepiej.
Pan komisarz przeciera ręką czoło. Temat...
— Czy pan masz kogo w podejrzeniu? hm... Czemu pan nie opisziesz mojego urzędowania. Czy to nie temat? Tlum. F. M.

dalej coraz szersze kręgi zataczała zgodna kooperacja dwóch kooperatyw, aż przyszedł dzień przełomowy, kiedy kooperatywy poczuły się dość silne już, by zrzucić z siebie niewygodne powijaki i wyfrunąć w świat jako kapitalistyczna Spółka Akcyjna.

Naturalna ewolucja — dla zmienionych warunków i stosunków trzeba znachodzić nowe formy. A te stosunki, zwłaszcza we wewnętrznym układzie własności podległy dość, a nawet nadmiernie, szybkiej ewolucji. Cóż się bowiem okazało?

Oto pocziwe, stare Towarzystwo Nauczycieli szkół wyższych musiało przez długich 31 lat (1885—1916) w pocie czoła pracować, by wyłonić z siebie „Książnicę Polską” i hojnie a szczerze wyposażyć ją swoim majątkiem i dorobkiem drukowym, a „Grafii” wystarczyło lat cztery płodnej w skutki kooperacji z „Książnicą”, by wejść w poważnej mierze w jej współwłasność, posuniętą aż tak daleko, że wspólnie nabyło się realność. Widocznie ktoś pracował owocniej, energiczniej — a ktoś nie tak wydajnie i zyskownie.

Prawo zachowania energii i raz nadanego ruchu obowiązuje widać w dziedzinie handlu i wytwórczości przemysłowej, bo ten stosunek dziwnie upornie i nadal się utrzymywał. „Grafia” krokami siedmiomilowymi doganiała w ciułaniu dobra wszelakiego „Książnicę”. Aż ją wreszcie i prześcignęła.

Bo oto przy zakładaniu Spółki akcyjnej okazało się, że majątek „Grafii” i zgromadzonych koło niej kooperatystów jest znacznie większy od majątku Tow. Naucz. Szkół Wyższych, a i pod względem intelektualnym widać, że kooperacja dobrze oddziaływała na niezbyt mocnych zecerów, kiedy nagle wyrosli na dyrektorów „Książnicy”.

Zaiste błogosławione skutki kooperacji zarówno pod względem materialnym jak i moralnym. St. Olański ze zwykłego zecera wyrósł na dyrektora „Książnicy” jednocząc w czasie ideowej pracy kooperatysty tylko 14.389 akcji „Książnicy” w swem ręku; nie mniejszą sprawność okazał drugi zecer J. Kurowski, zdobywając wcale pokązną cyfrę 6.602 akcji. Niegorzej wyszli i pomniejsi zecerzy, zdobywając 28.339 akcji, złączonych w syndykat drukarzy.

Jeśli tak korzystnie zdołali oszacować i spieniężyć swe zdolności i zasługi nowi przybysze, to nie dziw, że i dawniejsi uczestnicy nie mogli o sobie zapomnieć. Największy spryt w tej mierze okazał, rzecz jasna, syndyk, Dr. E. Zaleski, zdobywając 20.839, a więc bez mała tyle, co T. N. S. W., dr. J. Piątek zyskując 10.747, a E. Żychiewicz wyskrobując sobie skromnych 5.635 akcyjek.

Tak szeroko i ideowo pojmowanej pracy kooperacyjnej patronuje w Radzie Nadzorczej inny ideowiec kooperatywy p. Julian Obierek, godząc jakoś swoje zasady socjalistyczne z kapitalistycznymi wygodami.

Te wszystkie przesunięcia w ustosunkowaniu własności majątku Spółki dokonane zostały kosztem majątku Tow. Naucz. szkół wyższych. Ten fakt wyjaśnia wiele, a jednocześnie pośrednio daje odpowiedź na postawione na wstępie naszych rozważań zagadnienie drożyzny i lichoty naszej książki szkolnej.

Zresztą, najdosadniej objaśni te sprawy analiza cyfr z pierwszego sprawozdania zjednoczonych zakładów kartograficznych i wydawniczych Twa N. S. W. „Książnica—Atla”, Ski akc. za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1924 r.

Protest przeciw autokefalji cerkwi prawosławnej w Polsce

ogłosiło sześciu ruskich „Filipów z konopi”.

Lwów, 22. września.

(W). Senatorowie: Czerkawskij, Markowycz, Pasternak, Bohdanowycz, Łewczaniwska i posł Rogula ogłosili w prasie ruskiej następujący protest: „Z okazji świętecznego ogłoszenia autokefalji cerkwi prawosławnej w Polsce, niżej podpisani prawosławni senatorowie i posłowie, przebywający obecnie w Warszawie, uważają za obowiązek swój wobec

ludności prawosławnej w Polsce, która ich wybrała i powierzyła im obronę swoich praw i interesów, oświadczyć, że aktem tym wprowadzono oficjalną władzę cerkiewną w Polsce bez wiedzy i udziału ludności prawosławnej i że narodowi prawosławnemu nie dano możności wypowiedzenia w tej sprawie swego zdania i woli (na Soborze) wedle zasad kanonicznych

Fałszerze monet przetopili krucyfiks na pieniądź.

Łódź, 21. września.

(cl). W toku rozprawy sądowej przeciwko fałszerzom 50-groszówek, Romanowi Bugzelowi.

Wacławowi Brucewici i Ignacemu Fisiakowi, którzy nie mogą znaleźć pracy, puścili się na występne fabrykowanie fałszywych mo-

net, wyszedł na jaw niezmiernie charakterystyczny szczegół.

Oto zaraz po puszczeniu w ruch „mennicy” okazało się, że fabrykanci nie mają dostatecznej ilości materiału surowego, tj. cyny. Nie było jednak jej za co kupić. Wtedy rzucił Fisiak myśl, a żeby „w imię Boże” przetopić na zarobek wiszący na ścianie krucyfiks cynowy. Myśl ta ogólnie się podobała. Jak zeznali w czasie rozprawy, wierzyli wtedy, że Bóg im w ich przedsięwzięciu pomoże. Z roztopionego w tyglu krucyfiksu wykonali 8 fałszywych 50-groszówek.

Zauważyć tu należy, że „mennica” oskarżonych składała się z dwóch kłódek drzewa, pomiędzy które włożono prawdziwą 50-groszówkę; następnie zapomocą prasy odcisnięto wzór i w powstałe zagłębienie wlewano roztopiony metal.

Jak już donosiliśmy, sąd skazał Romana Bugzła, Wacława Bruca, oraz Ignacego Fisiaka po roku więzienia, zaliczając wszystkim skazanym areszt prewencyjny.

Nowa stolica mody.

Londyn zdystansowany.

Londyn, we wrześniu.

(+). Właściciele wielkich londyńskich domów modniarskich zauważyli od dłuższego czasu, że ich najdroższe i najgustowniejsze wyroby wedrują do miasta Birmingham. Kobiety tamtejsze odznaczają się niezwykle wytwornym smakiem w doborze toalet i dlatego w Birmingham można w jednym dniu widzieć więcej dobrze ubranych kobiet, niż w całym Londynie przez tydzień. Ze panie tamtejsze dbają nie tylko o dobór kostiumów, świadczy masowe powstawanie coraz nowych zakładów fryzjerskich i instytutów piękności. Wreszcie stwierdzono statystycznie, iż Birmingham zużywa najwięcej w Anglii pudru, szminki i innych środków kosmetycznych. Jest to charakterystyczny przykład tworzenia się nowego centrum mody, które już w najbliższej przyszłości zakasuje Londyn i stanie się czemś w rodzaju angielskiego Paryża.

NADEŚLANE.

Zawiadomienie!

P. T. Posiadaczy biletów wstępu na mody święteczne w salach Stowarzyszenia Drobnych Kupców (pl. Gołuchowski 1. drugie piętro) zawiadamia się, że zostały one na dzień „Pojednania” unieważnione. Z powodu ostrej kontroli policyjnej, uprasza się, aby P. T. Publiczność dotychczasowe bilety wstępu łaskawie dotychczas dalej do dni trzech wymienić na nowe, w przeciwnym bowiem razie Zarząd nie bierze odpowiedzialności.

Bilety wydaje się codziennie interesowanym od 9—1 w południe i od 3—9 wiecz. w wyżej wymienionych salach.

Pozostałe wolne miejsca są do nabycia. Zarząd.

5416

Podziękowanie.

JW Panu Dr. Tadeuszowi Walichiewiczowi, chirurgowi i prymarjuszowi Sanatorium Kasy chorych (Dwernickiego 3), za bezinteresowne i ze skutkiem przeprowadzenie operacji brzusznej — oraz W Panu Brankowi Gros, asystentowi tegoż Sanatorium za bezinteresowną, pełną poświęcenia i życzliwą opiekę w czasie mej choroby — składam na tej drodze serdeczne podziękowanie. — „Bóg zapłać!”

5425 Jan Iwański.

W ważnej sprawie przyznania ulg studentom-żołnierzom.

Stanowisko Kuratorjum powinno ulegz zmianie.

Lwów 22. września.

Odbyte w tych dniach liczne zebranie Oficerów Rezerwy obok innych spraw poświęciło wiele czasu kwestji pokrzywdzenia starszych roczników studentów Politechniki lwowskiej. Jak bowiem wiadomo, należacy do roczników 1896, 1897 i 1898 mieli normalnie złożyć egzamin dojrzałości w r. 1916 lub 1917. Wielu żołnierzy z tych roczników pozostawało w służbie frontowej bez przerwy od r. 1914 do r. 1922, tak, iż w czasie tym złożyli co najwyżej egzamin dojrzałości, a więc dopiero po zdemobilizowaniu, tj. w r. 1922 mieli możliwość zapisać się na wyższą uczelnię, wskutek czego nie otrzymali t. zw. ulg wojennych. A przecież zdawałoby się, że właśnie ulgi te powinny być przyznane głównie tym oficerom i szeregowcom z pośród roczników 1896, 1897 i 1898, którzy przez tak długi czas pełnili ciężką służbę frontową.

W związku z odbywającymi się obecnie wpisami do wyższych uczelni odnośnie władze przelożone winny dla tej kategorii wytrwałych bojowników o wolność naszej Ojczyzny uczynić wszystko, aby przyjąć im z wydatną pomocą i ułatwić dalsze studia.

Również bardzo ważnym postulatem przedstawionym swego czasu przez delegację oficerów

rezerwy w Warszawie jest sprawa egzaminów dojrzałości.

Jak bowiem wiadomo Kuratorjum zniosło dotychczasowe komisje egzaminacyjne, nakazując równocześnie oficerom i szeregowym rezerwy, jak również i obrońcom Lwowa zdawać egzamina maturalne przed komisją przeznaczoną dla ogółu eksternistów. Znając niechęć, jaką się powodują egzaminatorowie przeciwko maturalnym kursom woj-

skowym, doła tych kursistów wojskowych byłaby po większej części z góry już przesadzona.

Związek Oficerów Rezerwy, opierający swoją powagę na kilku tysiącach członków czynnych, ma ufność, że Kuratorjum rozważy ponownie tę sprawę i nie będzie stosować niefortunnych ustaw wyjątkowych przeciwko tym, którzy zasługują raczej na uznanie i względy.

Potworna „gra w piłkę“ na granicy.

Nieszczęśliwą Rosjankę, ofiarę lotra, 17 razy odstawiono z Polski do Sowdepji i napowrót.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21. września. (Z) Pogranicze polsko-sowieckie jest od dłuższego czasu widownią scen niezwykle tragicznych. Niemal co dnia przekradają się przez kordon różni uciekinierzy z raju sowieckiego, którzy przedtem czy później dostają się w ręce polskich władz bezpieczeństwa i muszą być odstawiani z powrotem. Podajemy tu jako przykład następującą tragedję pewnej Rosjanki:

W r. 1916 wyszła Rosjanka p. S. zamaż w Tambowskiej gubernii za Polaka. Małżeństwo wraz z dzieckiem przybyło w rok potem do Polski pod Czestochowę. Tu okazało się, że ów Polak jest już raz żonaty.

Powrócił on do swojej pierwszej żony, a nieszczęśliwa Rosjanka wywieziona z Rosji pozostała na

bruku. Długo tułała się po mieście, wreszcie poznała pewnego wywiadowcę policji W. i wyjechała z nim do Równego. Tam przyszło na świat

drugie dziecko.

Wywiadowca-kochanek porzucił wreszcie nieszczęśliwą, a chcąc pozbyć się jej na zawsze, zawiadomił władze, że jest to uciekinierka z Bolszewii, nie mająca prawa pobytu w Polsce. Wydano zarządzenie

odstawienia do granicy

nieszczęśliwej kobiety i dwojga dzieci. Władze sowieckie odmówiły przyjęcia jej i oto 17 razy przetrucano matkę z dwojgiem dzieci z jednego odcinka pogranicznego na drugi. Obecnie jest jeszcze ona po polskiej stronie, oczekując na nową decyzję władz.

Za obronę szpiegów i komunistów adwokatom nie wolno będzie pobierać honorarium.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21. września. (Z) W koń u bieżącego tygodnia obradować będzie w Poznaniu zjazd adwokatury z całej Polski. Jedną z ważniejszych spraw, które znajdują się na porządku dziennym, będzie sprawa podejmowania się obrony w procesach komunistów i szpiegowskich. Dotychczas było pryncypte pobieranie honorarium za obronę komunistów i szpiegów. Pewien

odłam adwokatów stawia wniosek wydania zakazu przyjmowania pieniędzy za obronę w tego rodzaju procesach, natomiast wyznaczenie ob. on.ów przez sądy lub rady adwokackie.

Ne od rzeczy będzie przypomnieć, że we Francji podczas wojny adwokatúra powzięła uchwałę wnoszenia obrony w sprawach szpiegowskich tylko z urzędu.

Z opery i z operetki.

Występ M. Sowińskiego w „Aidzie“ — Wznowienie „Lyzistraty“ Linckiego.

Lwów, 22. września.

„Aida“, opera Verdi'ego — dzieło tego mistrza pod wieloma względami może najdoskonalsze — cieszyła się przed laty nadzwyczajnym na scenie lwowskiej powodzeniem. Porywająca wszystkich bez wyjątku melodyka, czarujące piękno zespołu i bogactwo potężnych efektów wokalnych i instrumentalnych wywoływały przez czas dłuższy podziw naszego świata muzycznego. Wszystkie te objawy ogólnego zainteresowania uległy niestety zmianie stosownie do zasady: „Tempora mutantur, et nos mutantur in illis“.

Atrakcyjna siła „Aidy“ opadła z biegiem czasu do swego minimum. I dziwić się nawet nie można. Arcydzieło Verdi'ego stoi niezachwianie na swym wysokim poziomie kompozytorskim, lecz w miarę niezliczonych przedstawień zanadto się

spopularyzowało, zachwyty zamieniły się w przesył, dekoracje dość już zniszczone się opatrzyły, a w miarę en scène i reżyserję wkraśl się szablon, domagający się radykalnych, a opartych na pomysłowości ulepszeń. Tym czynnikiem niezawodnie przypisać należy smutny obraz amfiteatru z licznymi rzędami niezajętych foteli... Pocieszać się można jedynie myślą, że wkrótce pojawi się może szereg tych starszych oper (jak „Aida“, „Faust“, „Żydówka“) w nowej inscenizacji reżysera M. Lewickiego i że odświeżone te szaty i zmiany wskreszają zamierzające już zainteresowanie się publiczności i przelamią jej tak szkodliwą dla rozwoju opery obojętność.

Występowi znakomitego tenora M. Sowińskiego w partji Radamesa towarzyszyły nieprzeciętne sukcesy wokalne. Okazały i typowo bohaterski głos artysty, odznaczającego się ponadto na pukcie dykcji i frazowania tytoma zaletami, znalazł tu ponownie świetne pole do popisu. O ile w którejkolwiek partji operowej usuwa się pierwsiastek liryczny na plan drugorzędny (wszak

rzewność i „słodcy“ kantyleny, oraz subtelne jej na podstawie bel canta odcienia rzadko idą w parze z popisami tenorów bohaterskich), będzie współdziałanie tego wybornego śpiewaka zawsze pewną już rekojmnią dla powodzenia wieczoru operowego.

Inne pierwszorzędne partje w „Aidzie“ pozostały w niezmienionej i doskonałej obsadzie. Karnie trzymające się pod kierownictwem p. Milana Zuny zespoły zapewniły całości wykonania sporo sukcesów. Mniej artystycznie spisała się tym razem orkiestra: strój dętych instrumentów pozostawiał niejednokrotnie wiele do życzenia.

Ze znacznym powodzeniem wznowiono w sobotę, 19. bm. „Lyzistrata“, operetkę Pawła Linckiego, utwór satyryczny na tle starożytnej historii — wojny Grecji ze Spartą — ułożony jako „pendant“ do Offenbachowskiej „Pięknej Heleny“, dzieło melodyjne, pełne humoru i niepozabawione pewnych walorów kompozytorskich. Wykonanie, pod kierownictwem p. Tadeusza Sereńskiego bardzo starannie, stanęło przeważnie na wysokości swego zadania.

Partję tytułową odśpiewała muzykalnie i więcej niż nienagannie p. Mela Grabowska. Oceniając pochlebnie wykonanie wokalne, trudno pominąć milczeniem pewnych braków, dotyczących gry scenicżnej — Lyzistrata bez szczypty finezyjnej zalotności i operetkowego humoru traci poniekąd, wobec treści libretta, swą rację bytu — a niemniej też wygłaszania prozy, nie zawsze płynnego i wzorowego. Sekundowały jej z powodzeniem dwie udatne postacie Greczynek w interpretacji pań St. Skringerówniej i St. Ryłskiej, których gra sceniczną zasługiwała na szczere uznanie. Możnaaby jedynie pod adresem pierwszej z powyższej wymienionych artystek sformułować zarzut, że zbyt nafrętnie popisując się się woluminem głosu (nawet tak pięknego sopranu) jest w operetce nie na miejscu; że nie uchodzą tu takie fortissima i przesadne wysiłki głosowe, godne jakiegos potężnego finału w dramatycznej operze. Za silne efekty wokalne nie harmonizują bowiem z charakterem lekkiej operetki.

Najlepiej wypadł zespół wokalny w III akcie, zarazem muzycznie najpiękniejszy moment w kompozycji Linckiego. Wokalny współdziałł pań St. Skringerówniej, St. Ryłskiej, oraz pp. W. Sowińskiego i Z. Schmidta przyczynił się tu dzieinnie do uwydatnienia kompozycji.

Humor i komizm — te czynniki tak ważne, podtrzymujące nastrój w operetce odpowiednio wesoły — znalazły swych reprezentantów w artystach tej miary, jak niezrównana zawsze A. Kasprowiczowa (Poligamja) i wyborny w roli generała M. Tatrzański. Pod rubryką „humor“ należy również zarejestrować postacie markietanki p. H. Poleska i Jacentiasa (p. A. Kowalski). Ładnie wykonany w III odsłonie balet „Żywe posagi“ wywołał dużo oklasków. Byłoby pożądanem, by po „Lyzistracie“ pojawiła się na scenie Teatru Nowości genialnie skomponowana, pod każdym względem wyższa i bardziej interesująca satyra na tle czasów starożytnych: Offenbacha „Piękna Helena“, niedoścignony pierwowzór muzyki operetkowej w stylu niemal klasycznym.

Fr. Neuhauser

Cyrkowcy kradną „Erotikon“.

Warszawa, 21. września.

Onegdaj skradziono aż 12 tysięcy egzemplarzy starych tygodników, przeważnie „Erotikonu“ z piwnicy Administracji Kiosków (Niecała 12). Wywiadowcy wkrótce zauważyli w jednym z wozów tramwajowych kilku osobników, dźwigających ciężkie paki papierowe, w których po obejrzeniu znaleziono skradzione tygodniki.

W związku z tą sprawą zatrzymano dwu artystów cyrkowych: Karol Gotkowski, Stanisław Gierwatowski. Istotnie mieszkali oni w „Cyrku“ (domu noclegowym dla mężczyzn), oraz „żone“ Gierwatowskiego, zamieszkałą w „damskim cyrku“ na Pradze. — Wszystkich „cyrkowców“ przewieziono do aresztu.

Popierajmy cele Towarz. Szkoły Ludowej.

Najosebniejszy hotel na świecie.

N. Jork, we wrześniu.

(+) W Kaliforniji nieopodal drogi łączącej Santa Cruz i San Jose znajduje się kompleks olbrzymich drzew tzw. „mamutowych“. Olbrzymy te dochodzą do takich rozmiarów, że jakiś pomysłowy jankes w wyrażonym piu jednego z nich, mającym obwód 22 metrów, urządził restaurację. Kilkanaście innych również wydrażonych pni drzewnych zmieniono na pokoje gościnne, urządzone z całym komfortem. Między drzewami jest ogród ze stołami i krzesłami. Całość przedstawia się więc jako oryginalny hotel w drzewach. Pomysł ten spodobał się ogólnie i „numery“ hotelowe są zawsze pełne gości.

Ostatnie stado słoni.

Londyn, we wrześniu.

(+) W pobliżu miasta Port Elizabeth w połudn. Afryce urządzono park-rezerwację, w którym przebywa ostatnie stado dzikich słoni, liczące około 40 sztuk. Tyle zostało w tej części „czarnego lądu“ z tak licznych dawniej stad. Chciwość ludzka w pogoni za kością słoniową przetrzebiła rzesze tych gruboskórców tak dalece, że grozi im zupełne wytepienie. Nawet i ta nieliczna trzoda, jaka pozostała, nie ma spokoju. Słonie muszą bowiem wędrować do rzeki, leżącej poza rezerwacją, gdzie padają ofiarą farmerów. Rząd, chcąc ocalić resztki stada od zagłady, zamierza powiększyć rezerwację tak, aby dotykała ona bezpośrednio do rzeki.

Szczur kolejowy ograbił posta Bryla.

Niemita przygoda w pociągu nocnym Warszawa—Lwów. — Rzezimleszek śpiącego skradzioną marynarką pogłaskał pod nos i uciekł. — Hamulce były zepsute a konduktorzy niegrzeczni.

Lwów 22. września.

(—) Od szeregu miesięcy podróżni jadący pociągami nocnymi na przestrzeni Warszawa—Lwów są stale okradani przez niewyślędzonych dotąd sprawców. Zuchwałość „szczurów” pociagowych dochodzi do tego stopnia, że nie wahają się nawet narażać życie i po dokonaniu kradzieży w pełnym biegu

zeskakują z pociągu na nasyp znikając w ciemnościach nocy bez śladu.

Prócz zwykłych pasażerów ofiarą operacji złodziejskich w ostatnich czasach padają także i nasi posłowie.

do których złodzieje widocznie mają specjalny pociąg, bo onegdaj zdarzył się już trzeci z rzędu wypadek ograbienia na tej linii posta.

Oto w nocy z piątku na sobotę w przedziale pierwszej klasy pociągu pospiesznego Warszawa—Lwów zdażał do Lwowa poseł inż. Jan Bryl. Będąc sam w przedziale p. Bryl rozsiadł się wygodnie, a gdy zbliżała się północ, zdjął marynarkę i kamizelkę i ułożył się do snu. Na przestrzeni między Kraśnikiem a Rozwadowem, kiedy poseł spał snem twardym, pocichutku wszedł do przedziału jakiś osobnik, który ściągnął z wieszaka marynarkę, oraz kamizelkę, w której znajdował się złoty zegarek i szybko opuścił przedział, śmignawszy p. posta jego własną garderobą pod nos.

W tej samej chwili poseł Bryl się zbudził i ujrzał tylko sylwetkę draba zatrząskującego za sobą drzwiami. Ograbiony poseł rzucił się za nim w pogoń, lecz nie zdołał złodzieja schwycić, gdyż ten ze schodków wyskoczył na nasyp i zginał w ciemnościach.

Okradzony poseł wrócił do swego przedziału, chcąc zatrzy-

Poborowemu nie wolno się żenić bez zezwolenia władz.

Warszawa, 21. września.

Mało komu są znane klauzule ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, omawiające specjalnie zawieranie małżeństw przez osoby w wieku poborowym.

Oto zgodnie z temi klauzulami, winny zawarcia związku małżeńskiego bez uprzedniego zezwolenia władz wojskowych — ulega karze grzywny do 150 złotych lub aresztu do 14 dni.

Tej samej karze ulegnie również duchowny lub świecki urzędnik stanu cywilnego, który współdziałał przy zawarciu takiego związku małżeńskiego. Jedynie osoba płci żeńskiej — która zawarła z poborowym związek małżeński — żadnym karom nie podlega.

mać pociąg przy pomocy hamulca bezpieczeństwa. Niestety

hamulec był zepsuty

w tym przedziale, jak i w następnym. Wówczas p. poseł udał się na poszukiwanie konduktorów, których po dłuższym szukaniu udało mu się znaleźć śpiących w dalszych przedziałach. Wedle opowiadania p. posta zbudzeni konduktorzy mocno się oburzyli za przerwanie im snu, przyczem radzili p. posłowi się uspokoić i nie robić krzyku, gdyż jak twierdzili w pociągu niema złodziei, a kradzież jest pewnie

halucynacja senna.

Wobec takich argumentów po-

seł Bryl rzeczywiście się uspokoił, ale w najbliższej stacji o zajęciu zawiadomił urząd ruchu, a po przybyciu do Lwowa doniósł o kradzieży władzom policyjnym oraz do Dyrekcji kolejowej wniósł doniesienie przeciwko owym konduktorom o zaniedbanie obowiązków w służbie.

Należy nadmienić, że na tej samej przestrzeni okradziono niedawno posta Śliwińskiego, któremu skradziono z wozu tzw. poselskiego teczkę zawierającą 800 zł. oraz posta Malika, którego złodzieje jeszcze po kradzieży poturbowali.

Podkop złodziejski na ul. Łyczakowskiej.

Przez blacharnię dostali się do jubлера i okradli go na 10 tys. złotych.

Lwów 22. września.

(—) Od czasu głośnego we Lwowie włamania do firmy jublerskiej Beera przy ul. Chorążczyzny, kiedy to złodzieje za pomocą podkopu przez sąsiedni sklep dostali się do wnętrza i skradli biżuterię wartości 60 tys. zł., włamania o tego rodzaju „klasje” na razie ustały. Wczoraj znowu ekspozytura śledcza została zawiadomiona o podobnie zuchwałym włamaniu, w podobny też sposób przeprowadzonym.

Mianowicie w nocy przez kanał dostali się nieznani włamywa-

cze do pracowni blacharskiej Haklera przy ul. Łyczakowskiej 1 i po wybiciu dziury w ścianie dostali się do sąsiedniego sklepu zegarmistrzowskiego Backtroga, gdzie skradli wielką ilość zegarków, oraz biżuterii wartości, jak na razie ustalonej, około 10.000 zł. Po dokonaniu kradzieży tą samą drogą wydostali się na ulicę.

Zawiadomiona o tym fakcie ekspozytura wysłała natychmiast kilku wywiadowców na miejsce czynu, którzy wszczęli energiczne dochodzenia.

Znów ohydny wybryk zwyrodniałego młokosa.

Dzieci padają ofiary nedorostków.

Lwów, 22. września.

(—) Onegdaj dopiero donieśliśmy o wstrętnych wybrykach niedowarzonego młokosa, których ofiarą padła 6-letnia wychowanka niejakiego N. D. zam. przy ul. Inwalidów.

Dziś znowu notujemy podobny

ohydny czyn.

Mianowicie doniosła wczoraj policji Katarzyna N., zamieszkała przy ulicy Bogusławskiego 8, że niejaki Roman K., liczący lat 17, uczeń szkoły wy-

działowej, syn funkcjonariusza MKE., wywabiał wczoraj jej

4-letnią córkę

z domu i pod pozorem zbierania grzybów, zaprowadził ją na pole obok cegielni Hardtmutha, gdzie ją zniewolił.

Matka dowiedziawszy się od dziecka o tym strasznym wypadku, udała się natychmiast do lekarza, który nie stwierdził żadnych obrażeń. W międzyczasie sprawca ohydnych czynu zbiegł z domu i ukrywa się przed okiem policji.

Zagadkowe zniknięcie 17-letniej Heli.

Wysłana na dwa miesiące na wieś, wyjechała z powrotem, jednak nie wróciła do domu. — Rozpacz matki.

Lwów, 22. września.

(—) Wczoraj po południu zjawiła się w naszej redakcji p. Wiktorja Tereszczak, kucharka, zajęta przy ulicy Tarnowskiego 11a i całą siłą woli wstrzymując się od płaczu, opowiedziała o nieszczęściu, które ją spotkało.

Przed kilku miesiącami zapoznała

się z p. inżynierową Podlewską, której mąż stale przebywa w kopalni „Tepege” w Bitkowie. Pewnego dnia p. Podlewska zaproponowała Tereszczakowej, że chętnieby wzięła jej

18-letnią córkę Helę

z zawodu krawczynię na jakiś czas do siebie do pomocy w gospodarstwie. Tereszczakowa propozycję tę przyjęła

i umówiła się, że córka ma pozostać u pani P. dwa miesiące. W połowie lipca Podlewska wyjechała do męża do Bitkowa, zabierając ze sobą Tereszczakównę i obowiązując się

odesłać ją,

gdyby Hela nie chciała zostać.

15. września minęły dwa miesiące w czasie tym otrzymała matka dwa listy od córki. Przedwczoraj natomiast otrzymała list od inż. Podlewskiego, który donosi, że 14. września wysłał jej córkę do domu. Tymczasem od dnia tego upłynęło już 7 dni, a Hela jeszcze

nie przyjechała.

Zrozpaczona matka odchodzi wprost od zmysłów, nie wiedząc, co się z córką stało.

Nieszczęśliwą matkę skierowaliśmy do policji.

Pchła wodna -- jako hydroplan przyszłości.

Wynalazek wprowadzający w zdumienie świat techniczny.

Paryż we wrześniu.

(ip). W najbliższym czasie ukaże się na Rodanie, oraz na morzu Śródziemnym

nowy cud świata.

Ma to być coś w rodzaju hydroplanu, wynalezionego przez byłego rosyjskiego lotnika, nazwiskiem Gatenko. Aparat przez niego skonstruowany, nie jest jednak ani łodzią, ani hydroplanem w tej postaci, w jakiej go dotychczas widzimy, ani wogóle niczem podobnym do istniejących obecnie aero i hydrostatków. Ma to być t. zw.

oceanoplan.

który jego wynalazca celem uczy-nienia wyraźniejszym swojego założenia, ma zamiar nazwać

„pchła wodna”.

Gatenko bowiem postawił sobie zadanie zużytkowania technicznego ruchu pchły.

Sympatyczne te owady poruszają się — jak wiadomo — na powierzchni wody w ten sposób, że robią wielkie skoki, odbijając się nogami. Na tej samej zasadzie ma się poruszać „Oceanoplan”. Posiada on dwie, 3 metry długie części boczne, rozczłonkowane na podobieństwo nóg. Na ich zewnętrznych kończynach znajduje się rodzaj opancerzonych pletw, które mają być napełnione gazem helium.

Cały opis konstrukcji nowego aparatu przedstawia się tak niezwykle z punktu widzenia przyrodniczego i technicznego, że należy dopiero poczekać prób, które w najbliższym czasie zostaną przeprowadzone.

Badania podmorskich ruin.

Paryż, 21. września. (Tel. G. P.) Dzienniki donoszą z Neapolu, że przybyła tam misja podmorska Hartmana, która zamierza na głębokości do 5.000 metrów prowadzić badania ruin miast starożytnych pochłoniętych przez morze.

